

vilde være fuldstændig praktikabel, og at Fordyrelsen vilde være forholdsvis ringe, navnlig i Sammenligning med den overordentlige Fordel, som det vilde være, at alle Skatteydere med Børn fritoges for Skolepenge. Jeg er enig med de ærede foregaaende Talere, og det er vi vel alle, at blandt uheldige Skatteprincipper er der ikke noget Princip, der er mere uheldigt end progressiv Beskatning efter Børneantal. Thi vel er Børn en Rigdom, men det er ikke den Slags Rigdom, som giver større Skatteevne. At gøre det som man gør her, nemlig at lade Folk betale desto mere, jo flere Børn de har, er at gøre det næsten til en Forbrydelse at have Børn og navnlig at have mange Børn. Men i Samfundet er Grundlaget for al Skatteevne det, at der findes en Tilvækst, som man ikke bør beskattes eller lægge Baand paa.

Jeg har villet nævne dette, at det efter min Mening er fuldstændig overkommeligt at tilvejebringe gratis Undervisning i de højere Skoler. Men kan man ikke naa det i eet Skridt, maa man jo nøjes med et Mellemstadium. I Sverige bestaar dette Mellemstadium i, at man har sat en lav Skolebetaling, ens for alle, dog saaledes, at man fritager de ubemidlede; men de skal fritages paa Anmodning eller efter Ansøgning, og det er i og for sig ikke fuldt saa tiltalende for mig, som hvis de kunde kræve Fritagelse som en Ret. Naar man i det foreliggende Lovforslag gaar en anden Vej og vil fritage de Forældre, som har under en bestemt Indtægt, alene i Kraft deraf, tiltaler det mig noget mere; men til Gengæld er der en anden Ting, som ikke tiltaler mig — det vil jeg understrege — og det er, at man opstiller en Skala, hvorefter Folk, som har over en vis Indtægt, en Indtægt mellem 12,000 og 15,000 Kr., skal betale fuldt ud, hvad Skolevæsenet koster det offentlige at opretholde, altsaa svarende til 28 Kr. om Maaned. Jeg er enig med tidligere ærede Talere i, at 28 Kr. vistnok er for højt regnet, idet der vitterlig eksisterer private Skoler, som klarer sig med mindre. Men det har nu mindre at sige. At man her har stillet Forslag om, at Folk med over 12,000 Kr.s Indtægt — efter Børnetallet 15,000 — skal betale fuldt ud, mener jeg er et Udslag af det socialdemokratiske Princip eller Tilbøjeligheden eller Godvillien til at tage Skat ud over alle Grænser og ud over al Maade af Folk, som man anser for velhavende. Jeg anser ikke den Ordning for at være heldig. Naturligvis vil jeg her igen ligesom tidligere

faa at høre, at det betyder, at vi fra vor Side tager os særligt af de rige, men jeg vil straks afvise det og sige, at det hører ikke nogen Steder hjemme, idet vi som alle andre Partier har været med til til enhver Tid at lægge Skatterne efter et progressivt System, saaledes at de større Indtægter betaler mest baade til Stat og Kommune, og det finder vi rigtigt og fuldstændigt i sin Orden. Men naar man yderligere kræver, at de Institutioner, der er skabte ved Hjælp af den progressive Beskatning, skal betales af de mere velstillede, ogsaa efter at de har været Genstand for den progressive Beskatning, tror jeg, at man gaar lidt videre, end Retfærdigheden kræver; og Retfærdighed skal der være i Samfundet baade for store og for smaa Indtægter. I Modsætning dertil vil jeg gøre gældende, at naar man ved Hjælp af de større og mindre Skatteyderes Penge har oprettet en Folkeskole, hvortil Staten yder Bidrag, og højere Skoler, hvortil Staten, saaledes som det oplyses i Bilagene, yder Tilskud af 6 à 12 Kr. maanedlig pr. Barn, er det ikke rimeligt at komme og sige til Forældre med over en vis Indtægt: I har nok som Skatteydere ydet jeres Bidrag — og, da I betaler efter en progressiv Skala, et særlig stort Bidrag — for at tilvejebringe de 12 Kr., Staten betaler, men I skal alligevel betale de 12 Kr. om igen for jeres Børn og endvidere, hvad hele Skoleundervisningen koster. Det er et uretfærdigt Princip, og det er rimeligere at ræsonnere saaledes: Det koster 28 Kr. om Maaned. at holde et Barn i Skole, men du har igennem Skatterne betalt 12 Kr., og altsaa skal du betale 28 Kr. minus 12 Kr., det bliver 16 Kr. Ret og Rimelighed taler derfor, og ved at gennemføre en saadan Tankegang kommer man til det samme Forhold, som bestaar rundt omkring i Landets Provinser; jeg tager ikke fejl i, at Maksimum af Skolepengene der er 14 Kr. pr. Maaned. Man vil praktisk talt komme til en lignende Ordning som den, vi i Øjeblikket har ude paa Landet, en Ordning, hvorefter man fuldstændig fritager ubemidlede, Folk under en vis Indtægtsgrænse, for Betaling. En saadan Ordning vilde jeg langt foretrække fremfor den, her foreslaas, en Ordning, ved hvilken man sætter et Maksimum for Skolepengene, som ikke svarer til, hvad Skolen koster Staten, men med Fradrag af det, Skatteyderne yder dertil. Det vil ikke blive en mindre demokratisk, men tværtimod en mere demokratisk Ordning end den foreslaaede, thi naar man sætter de højeste Skolepenge til 14